

του Πυθαγόρου, ἢ νὰ γινώσκῃ ὅποια τις ἡ σύνθεσις τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ὅτι τὸ ὕδωρ εἶνε χημικὴ ἔνωσις ὑδρογόνου καὶ ὀξυγόνου, ὁ κεραυνός ἤλεκτρικὸς σπινθήρ, καὶ τόσα ἄλλα φαινόμενα ἐν τῷ κόσμῳ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν λαμβάνοντα χώραν, ἀτινα εἰς ἄμεσον μετὰ τοῦ ἀνθρώπου εὐρίσκονται συνάφειαν; Ἐν τῷ *lingua latina est antiqua* θεωρεῖται ὡς ἐπ' ἀνάγκης ἐφόδιον τῶν φοιτητῶν, νομίζομεν, ὅτι μείζονα ὠφέλειαν θὰ ἔχῃ ὁ φοιτητής, ἂν ἔχῃ στοιχειώδεις γνώσεις τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ τῶν διεπουσῶν αὐτὸν παγκοσμίων δυνάμεων. Ἡ σπονδὴ τῆς φιλοστοργου γύσεως δόξῃε τὴν διάνοιαν καὶ ἀγαθῆν τὴν καρδίαν, ἐνῶ οἱ ξηροὶ τόποι καθιστῶσι τὸν ἀνθρώπον δύστροπον καὶ οὐχὶ σπαρτίως καὶ μοχθηρὸν καὶ πραγματικὸν **Δάσκαλον** !!

ΚΩΜΩΔΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΓΡΑΓΩΩΔ'ΑΝ

Ὁ Haeckel ἐλεγχόμενος ὑπὸ τοῦ συντάκτου τοῦ «Λόγου»!

(Συνέχεια. Βλ. τὸν .6. ἀριθμὸν)

Ἄλλὰ θειοτάτη ἀληθῶς εἶνε ἡ ἔννοια τῆς ἐξελέξεως κατὰ τὸν ἀνεξέλεγκτον καὶ ἀνεξέλεγκτον συντάκτην τοῦ *Λόγου*, ἐπικρίνοντα καὶ κατὰ τοῦτο τὸν Haeckel. «Ἡ δημιουργία, λέγει, προϋπάρχει τῆς ἐξελέξεως, καὶ ἡ ἐξέλιξις λαμβάνει ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς δημιουργίας. — Ἡ ποίησις ἐνὸς ἀνδρός ἐκ τοῦ χοῦς τῆς γῆς, καὶ μιᾶς γυναικὸς ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἀνδρός, τοῦτο λέγεται δημιουργία τοῦ πρώτου ἀνθρωπίνου ζεύγους. Ἡ δὲ αὐξήσις καὶ ὁ πολλαπλασιασμός τοῦ ἐνὸς ζεύγους εἰς ἑκατομμύρια ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἐξ ὧν ἐπληρώθη ἡ γῆ, τοῦτο λέγεται ἐξέλιξις ἢ ἀνάπτυξις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.»

Ἐννοεῖται ὅτι αἱ γνώσεις αὗται κατετέθησαν εἰς τὸ πνευματικὸν κεφάλαιον τῆς ἀνθρωπότητος καὶ κατεπλούτισαν αὐτὸ τὴν 16. Φεβρουαρίου ἐ. ἔ., ἡμέραν, καθ' ἣν ἐδημοσιεύθη τὸ φέρον αὐτάς φύλλον τοῦ *Λόγου*, πρότερον οὔσαι παντὶ καθ' ὀλοκληρίαν ἀγνωστοὶ καὶ κατὰ φαντασίαν ἔτι ἀνέφικτοι. Μέχρι τῆς 16. Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ἡ ἐπιστήμη ἐγίνωσκεν ὅτι ἡ ἐξέλιξις εἶνε, ὡς ὁ Haeckel παρίστησιν (Βλ. *Προμηθεῖα Α'*, σελ. 337), ἡ φυσικὴ δημιουργία, καὶ ἡ λέξις αὕτη εἶνε πολλῶ ἀκριβεστέρα τοῦ ὅρου «φυσικὴ δημιουργία», διότι ὁ ὅρος οὗτος, περιέχων μὲν τὴν λέξιν δημιουργία, ἀνάγει τὸν νοῦν εἰς τὴν δημιουργίαν τὴν ὑπερφυσικὴν, περιέχων δὲ τὸ ἐπιθετὸν φυσικὴ, συμπεριέχει ἀντίφασίν τινα τοῦ ἐπιθέτου τούτου πρὸς τὸ συνήθως ἐν τῇ ἔννοιά τῆς λέξεως δημιουργία ἐνυπολανθάνον καὶ συνυπονοούμενον ἐπιθετὸν ὑπερφυσικὴ (*contradictio in adjecto*). Ἄλλ', ὡς εἴρηται, πάντα ταῦτα κατέρριψεν ἡ 16. Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. Ἄλλο εἶνε, εἶπεν ἡ

φωτοδότις αὕτη ἡμέρα, δημιουργία καὶ ἄλλο ἐξέλιξις. Τί δὲ ἐκ τούτου ἔπεται; Μεγίστη καὶ ἀξίως ἀνυπολόγιστου ἀνακάλυψις, ἡ ἐξῆς: « — ἡ ἀντικατάστασις τῆς λέξεως «δημιουργία» διὰ τῆς λέξεως «ἐξέλιξις» καταστρέφει ἀμφοτέρως τὰς φύσει διακεκριμένας ἐννοίας, καὶ παράγει τέρως ἀλογίας, οὐ ἡ φύσις ἐξεικονίζει ἀκριβῶς τὴν φύσιν τῆς γεννησάσης αὐτὸ κεφαλῆς. Ἐζώθη καὶ ἀπεκτηνώθη παντάπασιν ὁ ζωολόγος τῆς Ἰένης, καὶ ἀπέμαθε τὰς σημασίας τῶν λέξεων, διότι καὶ τὰ ζῶα μεθ' ὧν ἀναστρέφεται ζωολογῶν, δὲν ἔχουσι γλῶσσαν [Πόσον πλαιάσαι, φιλόζωφε!!! (*)], καὶ δὲν ἐννοοῦσι τὰς σημασίας τῶν λέξεων, δι' ὧν διαλέγονται καὶ συνεννοοῦνται οἱ λογικοὶ ἄνθρωποι.»

Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν ὑμῶν ταύτην δὲν νομίζετε ὑμέτερον χριστιανικὸν καθῆκον, ἀξιώτιμῃ κυρίῃ Προκρούστα, ν' ἀποστείλητε τῷ Ἐρνέστῳ Haeckel ἀντίτυπον τῆς *Λεξιμαθείας* ὑμῶν; Ἄν ἐγκρίνητε, πέμψετε τοιοῦτον ἀντίτυπον εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ «Προμηθεῖς», καὶ ἡμεῖς ἐνεργοῦμεν ἀσφαλῶς καὶ ἀνυπερθέτως τὴν σωτηρίαν ἀποστολήν. Δὲν πιστεύομεν νὰ φοβῆσθε μὴ παρακρατήσωμεν ἡμεῖς τοιοῦτο κειμήλιον, πρὸς ὃ ἐξισοῦμεν μόνον τὸ πολῦτιμον ἐκεῖνο ὄστρακον, δι' οὗ ἐξέτετο ὁ Ἰωβ. Διὰ τῆς ἀποστολῆς δὲ τῆς ὑμετέρας *Λεξιμαθείας* οὐ μόνον θὰ ἐξέλθῃ ὁ Haeckel ἐκ τῆς παντάπασι ζώσεως καὶ ἀποκτηνώσεως αὐτοῦ, ἣν ἡμεῖς τοσοῦτον ὀξυδερκῶς διείδετε, ἀλλὰ καὶ θὰ ἀνακτήσῃται βεβχίως καὶ τὸ τοῦ λόγου δικαίωμα, οὐ ἀπεστέρησεν αὐτὸν ὁ *Λόγος* ὑμῶν «Ζωολόγος δὲ ζωθεις καὶ ἀποκτηνωθεις, διετάξατε ὑμεῖς, κύριε Προκρούστα, καὶ τὰς σημασίας τῶν λέξεων μὴ μαθῶν ἢ ἀπομαθῶν, δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ὀμιλῇ κἂν μετὰ ἀνθρώπων, πολλῶ δὲ μᾶλλον νὰ θεολογῇ καὶ νὰ ἀνθρωπολογῇ ἐπὶ ἀνατροπῇ καὶ τῆς θεολογίας καὶ τῆς ἀνθρωπολογίας, καὶ ἐπὶ διαφθορᾷ τῶν ἀκούοντων αὐτοῦ νέων.»

Εὐφραίνου ἤδη καὶ σύ, Τεργεσταῖε κερχρία, ἐπικριτὰ τῶν ἐπιπολαιωτέρων καὶ πορηιωτέρων καὶ ἀλλοῦ ὑλιστῶν, εὐφραίνου ἐπὶ τῇ γλώσσῃ τοῦ συναδέλφου καὶ συναθλητοῦ σου, σῶτερ τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, συγγραφεῦ τῶν *Ψυχολογικῶν Μελετῶν*, σὺ ὅστις ἠλά-

(*) Κατὰ τὸν Haeckel «πολλὰ τῶν ζῶων ἔχουσι γλῶσσαν, δι' ἧς ἀνακοινοῦσιν ἀλλήλοις τὰ ἑαυτῶν συναισθήματα, τοὺς πόθους, τὰς σκέψεις, καὶ ἡ γλῶσσα αὕτη εἶνε ἡ τῶ φυσικῆς ψάσεως, τῆς κραυγῆς». Βλ. *1ο τορίαν τῆς φυσικῆς δημιουργίας ἐν τῷ ΚΓ' Μαθήματι* (σελ. 593. τῆς 6' ἐκδ. τῆς τοῦ Letourneau μεταφρ.) καὶ H. de Lacaze — Duthiers ἐν *Revue scientifique* τῆς 9. Μαΐου 1891. σελ. 577 — 585 (ἄρθρον ἐπιγραφόμενον: *Quelques observations sur le langage des bêtes*). Πρὸ δ' ἔστι καὶ Πλούταρχον ἢ Ψευδοπλούταρχον *Περὶ τῶν ἀρεσκόντων τοῖς φιλοσόφοις βιβλ Ε'*, 20 («Πόσα γένη ζῶων, καὶ εἰ πάντα αἰσθητὰ καὶ λογικά»).

λαξας ἐκ χαρῆς καὶ τὰς χεῖρας ἐκρότησας καὶ δεινὸν ἀνεβόησας ἐπὶ τῇ περὶ κοσμογονίας διαλέξει τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἡμετέρου ἀστεροσκοπείου, ἧς τὴν ἀληθῆ ἀξίαν θὰ ἴδῃς μετ' ὀλίγον ἐν τῷ «Προμηθεῖ» ἐκτ.θεμένην ἐν τῇ ἐπικρίσει τῶν ὅσα ἐπ' ἐσχάτων ἐν τῇ Ἀναπλάσει ἔγραψας! Ἄν ἐλείπετε ἀμφότεροι ὑμεῖς, ἂν μὴ κατελείπετε τὰς ἀθανάτους ὑμῶν συγγραφεῖς εἰς φωτισμὸν ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος ἐν ὁλοκλήρῳ τῷ μέλλοντι, θὰ κατέρριπτε βεβχίως ἡμᾶς καὶ ὁλοκλήρον ἴσως τὸ ἀνθρώπινον γένος «ὁ ποντίφιξ πάσης τερατολογίας Χέκελ» (βλ. *Ψυχολογικὰς Μελέτας* σελ. 335), ὁ ἐπιπολαϊότερος οὗτος καὶ πονηρότερος ἅμα τῶν ὑλιστῶν, εἰς τὸν «αἰώνιον θάνατον, καὶ τὴν ἀτελεύτητον ὀδύνην τῶν κρημιζομένων ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένην ἐν πυρὶ καὶ θεῖῳ»!!! Χαίρετε, ποντίφικες ὁμοιότατοι πρὸς τὸν ἐν τῷ Οὐατικανῷ βασιλεύοντα, σωτῆρες τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν! Ἄλλὰ μὴ δαπανᾶσθε μόνον ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἄλλων. Φροντίσατε νὰ σωθῆτε καὶ ὑμεῖς ἀπὸ τοῦ «Προμηθεύς», ἀγρυπτικοὶ προδότες τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως!

Περαινοῦντες ἤδη πρὸς τὸ παρὸν ἐνταῦθα διὰ λόγους ἀναγομένους εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ φύλλου τὴν ἡμετέραν ἀπάντησιν, καὶ ἐπιφυλασσόμενοι μετ' ὀλίγον ν' ἀποκριθῶμεν καὶ εἰς τὰ ἀπὸ τοῦ 886. ἀριθμοῦ κωμικώτατα φλυαρήματα τοῦ Λόγου τὰ μὴ ἀναγκόμενα εἰς τὸ πρῶτον τοῦ Haeckel Μάθημα (*). παρατηροῦμεν εἰς τοὺς φίλους ἡμῶν ἀναγνώτας τὰ ἑξῆς.

(*) Ὁ θεσπέσιος ἡμῶν ἐπικριτὴς μόνον τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον μάθημα τοῦ Haeckel ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξ αὐτῶν μόνον ὀλίγιστα τινὰ μέρη, δηλαδὴ φράσεις τινὰς ἢ ἄλλοις ἀπλοῦς, καθ' ὧν ἀνοήτως προσέκρουσεν ἢ ἐσκοτισμένη καὶ φιλόσοφος αὐτοῦ δianoia, οὐχὶ δὲ τὰ θεμελιώδη τοῦ Haeckel διδάγματα, καθ' ὧν οὐδὲ γὰρ φυσικῶ τῷ λόγῳ ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ τὸ τρίτον μάθημα τοῦ Haeckel, τὸ τέταρτον, τὸ πέμπτον οὐδεμίαν ἐρεύνης ἠξιώθησαν!

Καὶ ὅμως ὁ πενέστατος οὗτος ἐπικριτὴς, ἐξισῶν τὴν ἐαυτοῦ εἰλικρίνειαν πρὸς τὴν δεινὴν πνευματικὴν ἐξουτοῦ πεινίαν, δὲν ἠσχύνθη νὰ γράψῃ ὅτι ἀνῆροσε πάσας τὰς ψευδεῖς καὶ ἀντιπραγματικὰς προτάσεις τοῦ ψευδπιστήμονος ζωολόγου τῆς Ἰένης, καὶ ἰπέδειξεν αὐτὸν ἄπστον εἰς τὴν ἀλήθειαν, μωρόπιστον δὲ καὶ ψευδπιστήμονα, τυφλὸν καὶ τυφλωτῆν τῶν νηπίων καὶ ἀφρόνων, κύνα λυσσῶντα, καὶ δάκνοντα τοὺς ἐγγίζοντας αὐτῷ, ἵνα τὸν κάκιστον τῶν θανάτων ἀποθάνωσι!!! βλ. Λόγον τῆς 16. Μαρτίου. Ἐλπίζομεν ὅτι τὰ χεῖλη τὰ οὗτω θρασυστομούντα ἢ ἀπορράφωμεν ἐν βραχεῖ δι' ὀλοσχίου ἀδρόχου ὡς τὰ τῆς ὁμοφυοῦς καὶ ὁμοδοξοῦ καὶ ὁμοτέχνου «Ἀναπλάσεως» Προκαλοῦμεν — καὶ πάντοτε θὰ προκαλῶμεν — τὸν θρασυτάτον τοῦτον καὶ ἀσυνιδητότατον ὑβριστῆν τὸν ἀποβαλόντα πᾶσαν ἀνθρωπίνην αἰδῶ ἕνεκεν ἐλλείψεως ἀντιλογίας διὰ τὴν κοινὴν περιφρόνησιν, προκαλούμεν, λέγομεν, αὐτὸν νὰ ἐξετάσῃ πᾶν τὰ ἐν τῷ «Προμηθεῖ» δημοσιευθέντα τοῦ Haeckel Μαθήματα καὶ νὰ ἐξετάσῃ αὐτὰ κατ' ὁσίσια, ἂν κατέχῃ αὐτὸς ἔργῳ ἐπιστήμην, ἂν εἶνε αὐτὸς ἐντὸς τῆς ἀληθείας! Ἡμεῖς οὐδὲν αὐτοῦ οὐδέποτε θ' ἀφώμεν ἀνε-

Ἐν τοῖς φυλλαδίοις τοῦ Φεβρουαρίου, τοῦ Μαρτίου καὶ τοῦ Ἀπριλίου τοῦ Journal des Savants τοῦ παρελθόντος ἔτους ὁ γνωστός A. de Quatrefages ἐδημοσίευσεν ἐπικρίσιν τῶν θεωριῶν τοῦ Haeckel, ἐπικρίσιν, εἰς ἣν βεβχίως ὁ Haeckel οὐδεμίαν παρεχόμενος οὐδὲ δύναται νὰ παράσῃ προσοχὴν (βλ. *Προμηθεῖ* σελ. 126 — 127). Ἡ ἐπικρίσις δὲ αὕτη περατοῦται διὰ τῆς ὁμολογίας ὅτι nous ne savons encore rien de ce qui a déterminé la première apparition des êtres organisés, leur succession dans le temps et leur merveilleuse multiplication dans l'espace (σελ. 233). Ἐν ἄλλοις λόγοις ὁ ἐπικριτὴς οὐδὲν ἄλλο λέγει ἢ τὸ τοῦ Σωκράτους «ἐν οἶδα, ὅτι οὐδὲν οἶδα». Ἄλλ' ὅμως, ὅστις λάβῃ τὸν κόπον καὶ τὴν ἀηδίαν νὰ παραβάλλῃ τὴν τοῦ κ. Μακράκη ἐπικρίσιν πρὸς τὴν τοῦ Quatrefages, θὰ παρατηρήσῃ ὅτι οὐδαμοῦ μὲν συμπίπτουσιν οἱ δύο οὗτοι ἐπικριταὶ — καὶ τοῦτο παρὰ τὴν τῶν Γαλλῶν παροιμίαν, καθ' ἣν les extrêmes se touchent — διότι ὁ μὲν εἶνε ἐπιστήμων, ὁ δ' ἕτερος φιλόσοφος καὶ παρακρουστικὸς Προκρούστης τῆς λογικῆς καὶ τῆς ἐπιστή-

ξέλεγκτον ἀναγόμενον εἰς τὴν σφαῖραν τῶν ἐνοιῶν, περὶ ἧς διατρίβει ὁ «Προμηθεύς», — καὶ οὐ μόνον οὐδὲν τοιοῦτον ἐξενηχθὲν ὑπ' αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ οὐδὲν τοιοῦτον ἐξενηχθὲν ὑπὸ τῶν αὐτοῦ δυστυχῶν μαθητῶν. Τοῦτο δὲ γινωσκέτω καὶ πᾶς τοῦ «Προμηθεύς» ἀντίπαλος Ἐνωσοῦμεν καὶ ἔχομεν ἀπόραση νὰ πατάξωμεν κατὰ κορῆς τὴν ἀνεπιστημονίαν καὶ τὴν κκοχθῆσιαν συμμαχοῦσας καὶ ἐπιμαχοῦσας πρὸς καταπολέμησιν παρ' ἡμῖν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς φιλαληθείας. Ἰδόμεν τίς θὰ ἐξέλθῃ τοῦ ἀγῶνος νικητὴς καὶ τίς θὰ ἐκθῆ ἔχων διὰ βαπτικῆς μηχανῆς συνεβραχυνόμενα τὰ χεῖλη! Ἀφίθῃ μέχρι τοῦδε ἐλευθέρῃ ἢ ἘΑνάπλασις, καὶ ἐξήμεσον ἐπὶ τέσσαρα ἤδη ἔτη τὰ ἀσχίστα κατὰ τῆς ἐπιστήμης ἐν θαυμαστῇ ἄλλ' εὐνοήτῳ συναυλίᾳ ἕμαθεστάτων καὶ ἀκριτοτάτων καὶ ἀναιδεστάτων ἀβρογορίφων. Ὁ «Προμηθεύς» ἐδίδαξεν αὐτὴν τέλος αἷ ἰλέγειν τι σιγῆς κριτὸν ἢ σιγῆν ἔχειν, καὶ πράγματι ἀνέπλασεν αὐτὴν, μύησας αὐτὴν τῆς σιωπῆς τὰ μυστήρια! Ὁ ἐν Τεργέστῃ θρασυστομώτατος ἀναπλάστης, ἀπὸ ἐτῶν ἤδη ἐπιτιθέμενος ἐνεκεν ἠθικῆς καὶ εἰς τὸ εἶδος διὰ γλώττης πάντα χαλινὸν ἀποπτυσάσης κατὰ τῶν μεγίστων τῆς ἀνθρωπότητος ἐπιστημῶν, εἶχε νομίση ἐν τέλει ἐαυτὸν σωτῆρα τοῦ ἔθνους, κήσωρα τῆς ἐπιστήμης καὶ ταυρομάχον καὶ θηριοδραμαστὴν ἐν τοῖς ἀγῶσι τοῖς ἐπιστημονικοῖς! Ὁ «Προμηθεύς» κατέδειξεν ἀκριβέστατα τὴν ἀξίαν καὶ τούτου διὰ τῶν Μαθημάτων τοῦ Haeckel, ἄπερ ἐκείνος παντάπασιν ἠγνόει, καὶ δι' ἰδίῳ ἀνακοινώσεω καὶ παρατηρήσεω. Καὶ ὁ ἀναπλάστης οὗτος ἀνεπλάσθη καὶ αὐτὸς ἔκτοτε, καὶ εἶδεν ὡς ἐν ἐπιστημονικῷ καὶ ἠθικῷ κατόπτρῳ ἐαυτὸν, καὶ περιέστειλε τὸ ἀπύλωτον ἐκεῖνο στόμα. καὶ ἔκλεισε μέχρι τοῦδε κατὰ τὰ 213 αὐτό, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι καὶ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον 13 ταχέως θὰ κλείσῃ. Ἦδη ἐκ τῶν συστατικῶν τούτων πολεμίων τῆς ἐπιστήμης ὑπελέθη μόνον ὁ Λόγος. Δὲν εἶνε δὲ ἀσήμαντος ὅπως καὶ ἀξιοπεριφρόνητος οὗτος ὁ ἀντίπαλος, ἔαν βλέπωμεν ἰατροῦς ἐν Παρισίοις σπουδάζαντας παραπειθόμενους ὑπ' αὐτοῦ. Πεισθαίμεν δ' ὅμως ὅτι ταχέως καὶ ἀπὸ τούτου ὁ Λόγος θ' ἀφαιρεθῇ! Ἰδόμεν!

μης, πάντα δὲ γινώσκει καὶ περὶ πάντων ἀποφαίνεται ὁ φιλόσοφος, ἐν ᾧ τὸ πᾶν ἀγνοεῖ ὁ ἐπιστήμων, διότι ἡ ἐπιστήμη ἔχει τὸ γινώρισμα τῆς εὐσυνειδησίας, ἐν ᾧ τούτου τοῦ ἀγαθοῦ στερεῖται βεβαίως πᾶσα παράκρουσις καὶ πᾶσα φιλοζοφία. Ἀκούσατε τὴν γλῶσσαν τοῦ εὐσυνειδήτου φωστῆρος: «Τί ἦσαν τὰ μέχρι τοῦδε φιλοσοφήματα τῶν νεωτέρων; κυκεῶν (Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις ἀπλοσάτη!). Ὅταν σοὶ ὀμιλή τις καὶ δὲν καταλαμβάνῃς καὶ τὸν ἐρωτᾷς τί ἐννοεῖ καὶ οὐδ' αὐτὸς δὲν καταλαμβάνῃ νὰ σοὶ ἐξηγηθῇ, τότε ἔχεις ἔμπροσθέν σου τὴν εἰκόνα τῶν φράγκων φιλοσόφων καὶ τῶν ἐκφραγχισθέντων Ἑλλήνων (Ἀναίρεσις δι' εἰκόνας πάντων τῶν μέχρι τοῦδε φιλοσοφημάτων τῶν νεωτέρων). Ζόφος καὶ σκότος καὶ οὐχὶ φῶς, μωρία καὶ οὐχὶ σοφία, ψεῦδος καὶ πλάνη καὶ οὐδαμῶς ἀλήθεια ἐπιπολάζουσιν ἐν αὐτοῖς (Καὶ ἔπειτα λέγουσιν ὅτι ὁ νοῦς εἶνε μερὶς τοῦ Θεοῦ!). Διὰ τῆς νέας, πρωτοτύπου, ἑλληνικῆς, ἀληθοῦς Φιλοσοφίας ἔχει ἔμπροσθέν του ὁ ἀκρατῆς ἢ ὁ ἀναγνώστης ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὴν ἀλήθειαν, τὴν ποθητὴν ἀλήθειαν (Τοῦτο καθ' ἡμᾶς ἀληθεύει μόνον περὶ τῶν ἀκρατῶν ἢ τῶν ἀναγνώστῶν τῶν φιλανθρωπικῶν ἐκείνων καταστημάτων, ἐν οἷς ἐπιμελείας ἀντικείμενον εἶνε τῶν φρενῶν ἢ θαλαρᾶ ζωηρότης)». Βλ. Λόγον τῆς 26. Ἰανουαρίου.

Ἄλλὰ τί εἶνε ἄραγε τὸ ἀφέψημα καὶ τὸ ἐκχύλισμα, τὸ decoctum καὶ τὸ extractum, πάσης ταύτης «τῆς νέας, πρωτοτύπου, ἑλληνικῆς, ἀληθοῦς Φιλοσοφίας» σχετικῶς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ζητημάτων τῆς ἀνθρωπότητας, δηλαδή πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς θέσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ φύσει καὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ πρὸς πάντα τὰ ὄντα, καὶ ἐν γένει κατ' ἀναφορὰν πρὸς τὴν ἐξήγησιν πάντων τῶν φαινόμενων τῆς φύσεως; Τοῦτο πληροφοροῦμεθα ἐκ τοῦ Λόγου τῆς 5 Ἰανουαρίου, ἐξ οὗ διδασκόμεθα ὅτι «διὰ τῆς ἐναντιότητος καὶ ἀντιδράσεως τῶν δύο ἀντιθέτων πνευμάτων, τοῦ Πνεύματος τοῦ ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐκ τοῦ κόσμου τοῦ Διαβόλου ἐξηγοῦνται πάντα τὰ ἐπὶ τῆς ὕλης καὶ τὰ ἐν τοῖς ἀνθρώποις φαινόμενα» (!!!). Finis, λέγουσι, coronat opus. Ἀρμοδιώτερον τέλος καὶ χαρακτηριστικώτερον δὲν ἠδύνασο νὰ παράσχῃς εἰς τὸ νέον φιλοσοφικὸν σου σύστημα, χαριέστατε παρακρουστικῆ Προκρούστα, οὐδὲ κωμικωτέραν λύσιν τῆς νοστιμωτάτης κωμωδίας σου ἠδύνατο ν' ἀναμῆνῃ ὁ τάλας, ὁ τὴν ἀνοχὴν καὶ τὴν ὑπομονὴν ἀνυπέροβλητος ἀναγνώστης! Χαῖρε καὶ ἀγάλλου, αἰρετικῆ τοῦ Μανιχαϊσμοῦ διδάσκαλε (*). Ἀνέτειλας καὶ εἶδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ἐλάλησας καὶ ἐλάβομεν πνεῦμα ἐπουράνιον, ἔχομεν φιλοζοφίαν ἀληθῆ, ἀδιάλλακτον δυάδα, πνεῦμα Θεοῦ καὶ πνεῦμα Διαβόλου, ἀσπαζόμενοι καὶ «διὰ τῆς ἐναντιότητος καὶ ἀντιδράσεως τῶν δύο (τού-

των) ἀντιθέτων πνευμάτων — ἐξηγούμενοι πάντα τὰ ἐπὶ τῆς ὕλης καὶ τὰ ἐν τοῖς ἀνθρώποις φαινόμενα» !!! !!! Ὑγίαίνε καὶ ὑγιάζε, πολύτιμος λογικῆ Κωχίνη, Μακρακίνη ἀνεκτίμητος, «σοφῆ Σώκρατες τῆς Χριστιανικῆς Ἑλλάδος» (Βλ. Λόγον τῆς 29. Ἰουνίου σελ. 3) κατὰ τινα σοφώτερον ἱατρὸν κηρύσσοντα ἐχθρὸς τῆς Ἐπιστήμης πάντας τοὺς διαπρεπεῖς τῆς Δύσεως συναδέλφους, τοὺς ἀφιερῶντας τὸν βίον εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἱατρικῆς» ἀλλὰ μὴ φιλοζοφῶντας μακρακικῶς !!! Βλ. τὸ αὐτὸ φύλλον τοῦ Λόγου ἐν τῷ τόπῳ τῷ αὐτῷ.

(Τέλος τῆς πρώτης ἀπαντήσεως.)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἵπερφυσικὴ σύστασις συλλόγου τινὸς ἐν Ἀθήναις.—Τελευτώντας τοῦ μηνὸς Ἰουνίου κατὰ τὸ ἔτος τὸ ἐνεστῶς, συλλογὸς τις ἐν Ἀθήναις ἦγεν ἐν πυμπῇ καὶ παρατάξει τὴν ἐπέτειον τῆς ἐαυτοῦ ἰδρύσεως ἑορτῆν. Κατὰ τὴν τελετὴν δὲ ταύτην ὁ διευθυντῆς τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου ἐκεῖνου συγγραμματος, «ἀνελθὼν ἐπὶ τοῦ ἐπίτηδες ἐπὶ τῆς βραβυλικῆς ἐξέδρας (ἐν τῷ ναῶ τῆς Μητροπόλεως) ἐστημένον μεγαλοπρεποῦς ὀκρίβαντος ἐν εἶδει ἄμβωτος» (Βλ. «Ἀνάπλασιν» τῆς 15. Ἰουλίου σελ. 1042), διεκλήρυσεν ὑπὲρ τοῦ συλλόγου συνέστη ὑπερφυσικῶς δι' ἐνισχύσεως πραγματικῆς τῶν ἰδρυτῶν αὐτοῦ «ὑπὸ τῆς θείας χάριτος», καὶ τοῦτο διὰ τὸν ἀπλοσάτην λόγον ὅτι ἀδύνατον ἄλλως ἦτο νὰ λάβῃ σύστασιν τοιοῦτος τεράστιος σύλλογος.

Ἄλλ', ἵνα μὴ φαινόμεθα παρεξηγούμενοι τὰς ἀληθεῖς τοῦ ῥήτορος ἐννοίας, καταχωρίζομεν κατὰ λέξιν τὰς λέξεις αὐτοῦ:

«Τοῦτο πιστεύω, καὶ ἐπιρρησάτε μοι, τοῦτο καὶ πρὸ ἡμῶν δημοσίᾳ σήμερον νὰ κηρύξω, ὅτι οἱ ὀλίγοι ἐκεῖνοι νέοι, περὶ τοὺς εἰκοσιν, οἵτινες ἴδρυσαν τὸ ἐξαιρετικὸν τοῦτο Σωματεῖον, τὸ σκοποῦν τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνάπλασιν διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐξυπηρευτομένου καὶ ἐν ἀρμονίᾳ διατελοῦντος μετὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης, — οἱ ὀλίγοι ἐκεῖνοι νέοι, πιστεύω, εἶνε ἐμῇ πεποθησῆς, ἐνισχύθησαν πρῶτον ὑπὸ τῆς θείας χάριτος. Ἦτο ἀδύνατον ἢ μικρὰ ἐκεῖνη τῶν πρῶτων ἰδρυτῶν ὁμάς νὰ στηρίξῃ ἐφ' ἑαυτὴν καὶ μόνην (Δὲν ἤλπριζε λοιπὸν πρόσληψιν μελῶν;) τὸ ἀληθῶς

(*) Βλ. Ἄ. Διομήδους Κυριακοῦ Μελέτας σελ. 46: «Οἱ Μανιχαῖοι, καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι γνωστικοὶ παρεδέχοντο δύο ἀρχὰς τῶν ὄντων. τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ κακοῦ, τὸν Θεὸν τοῦ φωτός καὶ τὸν ἄρχοντα τοῦ σκότους. Τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ ἡ ὕλη εἶνε ἐκ τοῦ πονηροῦ· μόνη ἡ ψυχὴ κατῆλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ».